

SYLWETKA NAUKOWA PROFESOR MAŁGORZATY KORYTKOWSKIEJ

Profesor Małgorzata Korytkowska jest slawistką, autorką ponad 170 publikacji naukowych, w tym 20 książek i ponad 120 artykułów. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się głównie na problemach semantyki i składni, przede wszystkim w zakresie konfrontacji dwóch języków słowiańskich: polskiego i bułgarskiego.

Bogaty dorobek naukowy Profesor Małgorzaty Korytkowskiej skupia się na istotnych zagadnieniach teoretycznych, związanych z modelowaniem i opisem poszczególnych kategorii semantycznych, np. imperceptywności i interrogatywności, a także wiąże się z badaniem płaszczyzny syntaktycznej, w tym z kategoryzacją struktur bezpodmiotowych. Badania składniowe prowadzi ona zarówno na poziomie semantycznym, jak i formalno-gramatycznym.

Profesor Małgorzata Korytkowska w swoich badaniach konsekwentnie dąży do wypracowania i zastosowania eksplikatywnego, logiczno-semantycznego modelu. Prowadzona przez nią analiza jest oparta na eksplicytnie sformułowanym semantycznym języku-pośredniku, zapewniającym równorzędne traktowanie kilku systemów językowych, które mogą się różnić zakresem gramatykalizacji poszczególnych kategorii semantycznych. Badania syntaktyczne ukazują natomiast szeroki wachlarz możliwości modelu składni eksplikacyjnej, którego podstawą jest koncepcja autorstwa Stanisława Karolaka. Zastosowanie tego modelu pozwoliło Profesor Małgorzacie Korytkowskiej między innymi na opisanie i usystematyzowanie różnego rodzaju procesów przekształceń w obrębie podstawowych struktur zdaniowych, zwłaszcza w zakresie realizacji argumentów propozycjonalnych. Przeprowadzone badania wykazały wyjątkowe bogactwo struktur, będących efektem procesów kondensacyjnych. Istotne miejsce w Jej badaniach zajmuje także problematyka granicy między pozycjami inensjonalnymi i ekstensjonalnymi względem predykatu. W ostatnich latach w centrum jej zainteresowań są zagadnienia składni semantycznej, połączone z opisem leksykograficznym jednostek werbalnych, a także problematyka walencji.

Droga naukowa Profesor Małgorzaty Korytkowskiej zaczyna się na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie w 1966 roku ukończyła studia magisterskie na kierunku filologia słowiańska, specjalność bułgarystyka. W tym samym roku została

zatrudniona w Instytucie Sławistyki Polskiej Akademii Nauk (początkowo Instytut Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk), gdzie pracowała nieprzerwanie do roku 2002. Tam też w roku 1976 uzyskała stopień doktora nauk filologicznych w zakresie językoznawstwa słowiańskiego, w roku 1990 stopień doktora habilitowanego, a w roku 1995 tytuł profesora.

Profesor Małgorzata Korytkowska jest założycielką studiów sławistycznych w Uniwersytecie Łódzkim. W 1995 roku objęła kierownictwo nad nowo powołanym Zakładem Filologii Słowiańskiej, który w tym samym roku przyjął pierwszych studentów na kierunek filologia słowiańska. Do 1998 roku Zakład funkcjonował w ramach kierowanej przez profesor Marię Kamińską Katedry Historii Języka Polskiego i Filologii Słowiańskiej. Intensywny rozwój jednostki skutkował przekształceniem jej w samodzielną Katedrę Sławistyki (później Katedrę Sławistyki Południowej), której problematyka badawcza i dydaktyczna skupiała się głównie wokół Słowiańszczyzny Południowej.

Fundamentem relacji, które łączyły Profesor M. Korytkowską ze studentami, nigdy nie był strach przed majestatem szefa jednostki, a wyłącznie respekt wobec jej wiedzy naukowej. Doświadczenie pracy z Nią pokazało jej niezwykłą solidność, pracowitość i życzliwość w stosunku do studentów i współpracowników. Wypromowanie u niej pracy magisterskiej było równoznaczne z faktem, że jest to praca bardzo dobra, a jej obrona będzie tego wyłącznie potwierdzeniem. Ogromnego zaangażowania i życzliwości doświadczali też doktoranci, czego jestem osobiście przykładem, kiedy specjalnie czekała na mnie na dworcu Warszawa Centralna, żeby w biegu podpisać wszystkie wymagane przez ministerstwo dokumenty, potrzebne mi wtedy do rozpoczęcia studiów doktoranckich.

Katedrą Sławistyki Południowej Uniwersytetu Łódzkiego Profesor Małgorzata Korytkowska kierowała nieprzerwanie do roku 2012. Wypromowała 49 magistrów i 7 doktorów. W latach 2012–2017 pracowała na stanowisku profesora zwyczajnego w Instytucie Sławistyki Polskiej Akademii Nauk.

Niezwykle wysoki poziom prowadzonych badań oraz wyjątkowa pracowitość i zorganizowanie przełożyły się na jej uczestnictwo w licznych prestiżowych gremiach naukowych. Została wybrana m.in. na Przewodniczącą Komitetu Słowianoznawstwa w dwóch kadencjach 2007–2010, 2011–2014 oraz Przewodniczącą Komitetu Narodowego ds. Współpracy z Międzynarodowym Komitetem Sławistów (MKS) na kadencje 2008–2010, 2011–2014.

Profesor Małgorzata Korytkowska była lub pozostaje członkiem następujących gremiów naukowych:

- Komitet Słowianoznawstwa: od 1999 do aktualnej kadencji 2020–2023. Członek Prezydium Komitetu w bieżącej kadencji;

- Międzynarodowy Komitet Sławistów od 2008 roku;
- Uczelniana Komisja Akredytacyjna w zespole akredytacyjnym filologii słowiańskich: 2002–2006;
- Zespół ekspertów do opracowania kryteriów akredytacyjnych specjalności filologia słowiańska 2007;
- Rada Oddziału PAN w Łodzi na kadencję 2007–2010;
- Komisja Bałkanistyczna przy Komitecie Słowianoznawstwa PAN (kadencja 2007–2010);
- Rada Naukowa Instytutu Sławistyki Polskiej Akademii Nauk: w latach 1996–2006, 2011–2014, 2012–2017;
- Rada Naukowa Instytutu Filologii Słowiańskiej Uniwersytetu Warszawskiego 1993–1996;
- Rada Naukowa Rady Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1995–2012;
- Polskie Towarzystwo Językoznawcze;
- Łódzkie Towarzystwo Naukowe;
- Warszawskie Towarzystwo Naukowe (członek-korespondent).

Profesor Małgorzata Korytkowska była kierownikiem i członkiem krajowych i międzynarodowych projektów badawczych, owocem których są obszerne opracowania monograficzne. Do najbardziej znaczących należy zaliczyć:

- udział autorski w polsko-bułgarskim projekcie stworzenia gramatyki konfrontatywnej opartej na modelu zawierającym semantyczny język-pośrednik (na podstawie języków polskiego i bułgarskiego). Projekt został zrealizowany w latach 1978–2010, a jego efektem jest trzynastotomowa publikacja, będąca najobszerniejszym opracowaniem w zakresie konfrontacji polsko-bułgarskiej, pt. *Gramatyka konfrontatywna bułgarsko-polska*. Należy podkreślić istotny wkład M. Korytkowskiej w wypracowywanie całościowej koncepcji tej gramatyki oraz autorstwo i współautorstwo trzech jej tomów, dotyczących: 1) składni konfrontatywnej: *Typy pozycji predykatowo-argumentowych*, 2) modalnej kategorii imperceptywności (współautor Roman Roszko): *Modalność imperceptywna* i 3) modalnej kategorii interrogatywności: *Modalność interrogatywna*;
- udział w międzynarodowym projekcie badawczym finansowanym przez Komitet Badań Naukowych i realizowanym przez M. Korytkowską i W. Maldziewą (Instytut Języka Bułgarskiego Bułgarskiej Akademii Nauk) w latach 2000–2002. Dotyczył on zjawiska nominalizacji w językach polskim i bułgarskim. Efektem

współpracy jest opracowanie monograficzne *Od zdania złożonego do zdania pojedynczego. Dopuszczalność nominalizacji argumentu propozycjonalnego w języku polskim i bułgarskim*;

- udział w latach 2001–2004 w finansowanym przez Komitet Badań Naukowych oraz kierowanym przez Stanisława Karolaka międzynarodowym ogólnosłowiańskim projekcie badawczym „Składnia porównawcza języków słowiańskich”;
- udział w międzynarodowym projekcie badawczym realizowanym na podstawie umowy między Uniwersytetem Łódzkim, Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim i Państwowym Uniwersytetem Białoruskim w Mińsku w latach 2006–2010. W skład zespołu poza M. Korytkowską wchodził: Aleksander Kiklewicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), Julia Mazurkiewicz-Sułkowska i Agnieszka Zatorska (Uniwersytet Łódzki), Tatiana Ramza (Państwowy Uniwersytet Białoruski w Mińsku). Efektem czteroletniej pracy jest obszerna monografia *Podstawowe struktury zdaniowe współczesnych języków słowiańskich: białoruski, bułgarski i polski*, red. nauk. Małgorzata Korytkowska i Aleksander Kiklewicz;
- kierownictwo w latach 2014–2017 zespołem oraz udział autorski w realizacji projektu badawczego „Właściwości składniowe czasowników jako podstawa ich opisu leksykograficznego w języku bułgarskim, polskim i rosyjskim”. Projekt był finansowany przez Narodowe Centrum Nauki. Poza M. Korytkowską w skład zespołu wchodził: Aleksander Kiklewicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski), Julia Mazurkiewicz-Sułkowska i Agnieszka Zatorska (Uniwersytet Łódzki). W wyniku realizacji tego projektu powstało trzytomowe opracowanie monograficzne *Zintegrowany opis semantyczno-syntaktyczny czasowników bułgarskich, polskich i rosyjskich (verba cogitandi i verba sentiendi)*, red. nauk. Małgorzata Korytkowska.

Za swoje osiągnięcia naukowe Profesor Małgorzata Korytkowska była wielokrotnie wyróżniana i nagradzana zarówno w Polsce, jak i w Bułgarii. Wśród najważniejszych odznaczeń znajdują się:

- nagroda Sekretarza Naukowego PAN dla zespołu autorskiego *Atlasu językowego kaszubszczyzny i dialektów sąsiednich* – 1977 (XVII tomów);
- medal z okazji 100-lecia Bułgarskiej Akademii Nauk „100 години на БАН” – 1978;
- wyróżnienie z okazji 1300-lecia Bułgarii „1300 години България” – 1982;
- nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za książkę: *Modalność imperceptywna* – 1998;

- list gratulacyjny Ministerstwa Kultury Republiki Bułgarii za wkład w rozwój i popularyzację kultury bułgarskiej *За принос в развитието и популяризирането на българската култура* – 1999;
- list gratulacyjny Prezydium Bułgarskiej Akademii Nauk za zasługi dla bułgarystyki i istotny wkład w rozwój filologii bułgarskiej i komparatystyki *За заслуги към българистиката – за съществен принос в развитието на българската филология и компаристика* – 2001;
- nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za osiągnięcia naukowe – 1997;
- Medal Komisji Edukacji Narodowej – 2008;
- Złota odznaka za istotny wkład w rozwój i popularyzację bułgarystycznych badań językoznawczych *ЗЛАТНА ЗНАЧКА – за съществен принос към развитието и популяризирането на българистичните езиковедски изследвания*, przyznana przez Instytut Języka Bułgarskiego przy Bułgarskiej Akademii Nauk – 2012;
- Wielka Nagroda Instytutu Języka Bułgarskiego przy Bułgarskiej Akademii Nauk za wkład w rozwój bułgarskich badań językoznawczych *ГОЛЯМА НАГРАДА на Института за български еик за приноса към развитието на българската езиковедска наука* – 2019;
- Zespołowa Nagroda Rektora Uniwersytetu Łódzkiego za monografię *Zintegrowany opis semantyczno-syntaktyczny czasowników bułgarskich, polskich i rosyjskich (verba cogitandi i verba sentiendi)* – 2020.

Profesor Małgorzata Korytkowska wciąż pozostaje jedną z najbardziej wyrazistych postaci polskiej slawistyki i niekwestionowanym autorytetem językoznawstwa konfrontatywnego. Przyjęty przez nią model pracy naukowej opiera się na jasnych zasadach i twardych założeniach, co zawsze gwarantuje najwyższą akademicką jakość i naukową rzetelność. Mimo że należy ona do badaczy skupionych na problemach zintegrowanego opisu gramatyki i semantyki w ujęciu konfrontatywnym, to jednak stroni od wszelakiego rodzaju partykularyzmu, ponieważ jej głównymi wartościami są prawda naukowa, zasadność twierdzeń oraz poszanowanie alternatywnych koncepcji i punktów widzenia. Bez najmniejszej wątpliwości można również stwierdzić, że takie pojęcia, jak etyka i moralność, nie są dla Profesor Małgorzaty Korytkowskiej pozbawionymi treści słowami, ponieważ jej praca zawsze opiera się na absolutnie bezwyjątkowej uczciwości.

Julia Mazurkiewicz-Sułkowska